

Пирин
снимка Йордан ДАМИНОВ

Българска ТОРА

Издание на Съюза на лесовъдите в България

ISSN 1312-7055

Брой 1 (60), год. ХIII, януари 2017 г., София 1303, ул. "Антим I" №17
www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bbgora@abv.bg

Отчет за дейността на Съюза на лесовъдите в България през 2016 година

Доклад на председателя на СЛБ проф. Иван Палигоров пред Общото събрание

Някои по-важни аспекти на контекста, в който осъществяхме нашата дейност

В ръководството на СЛБ смятаме, че усилията за запазване на единството на колегията продължават да са най-важната задача, която ще оказва влияние и върху действията на ръководството през следващите години. В своята история лесовъдската колегия е надживяла и се е справила с много предизвикателства. В момента тя се нуждае от единство повече от всяко- га, от сигурност, от удовлетворение от своята работа за българската гора, от признанието на обществото, изразяваща се включително и в адекватното заплащане, кое- то от години е ниско. Ние се нуждаем от единство не само за да имаме еднаква оценка, когато се припомня славната история на нашата професия, но и при спрavianето с днешните предизвикателства, работейки в служба на българската гора и общество.

На първо място, 2016 г. ще остане в историята на българското горско стопанство с активното ни участие в работата за приемане на някои промени в Закона за горите (2011) (ДВ., бр. 61 от 5 август 2016 г., изм. ДВ., бр. 95 от 29 ноември 2016 г.), както и за приемане на промени в подзаконовата нормативна база, свързани с натиска върху колегията от някои неправителствени организации. Ръководството на Съюза зае принципна позиция за спазване на изискванията на професионализма и на лесовъдската етика и морал. За съжаление не бяхме допускани в медиите, за сметка на активното участие на носители на "лошите" новини. Полезната информация за рабо-

тата на нашите представители по време на срещите на създадените работни групи, както и по време на проверки на сигналите на място не намериха отражение в медиите. Що се отнася до промените в нормативната уредба, те бяха разработени и приети без широка обсъждане, защото нашите предложения не бяха потърсени от работната група.

На второ място, трябва да отбележим напрежението сред колегията, породено от кадровите промени най-вече в държавните горски предприятия и техните териториални поделения. УС на свое заседание прие декларация, в която изразихме нашата позиция срещу кадровите промени, особено продуктувани от политически или лобистки интереси, най-вече на местно ниво. Ръководството на Съюза проведе няколко срещи по тези въпроси с министъра и зам.-министъра на земеделието и храните, с ръководството на Изпълнителната агенция по горите, стигнахме дото до министър-председателя за една от смените на директор на държавно горско предприятие. Трябва да се отбележи, че грешката бе отчетена на думи, но зачитането на професионализма и защитата на кадърните специалисти остана само пожелание.

На трето място, поставяме напрежението в колегията от несъответствието в заплатите на работещите на едни и същи или сходни длъжности. С мандат от Управителния съвет ръководството на Съюза проведе няколко срещи по тези въпроси с ръководството на Изпълнителната агенция по горите. Бяха направени няколко стъпки във върнатата посока, но за съжаление това не реши проблемите.

Все по-ясна е тенденцията в щатното разписование на РДГ да остават незаети бройки поради липса на кандидати за освободените длъжности или незаети щатни бройки, за които не се получава бюджет. При тези условия увеличаването на заплатите на заетите от възможното съвместяване на длъжности също не е възможно поради недостатъчен бюджет.

На четвърто място, продължава наложилата се практика на разпорежданията и прехвърлянето на отговорности по телефона както в системата на ИАГ, така и в държавните предприятия и техните поделения. Това обезсмисля прилагането на правилата, демотивира колегията поради неравенството в оценката на резултатите от дейността.

Резултатите от дейността ни потвърждават, че бихме могли да се справим успешно с предизвикателствата на тежкото време, в което живеем, ако се влага необходимото желание, търпение и постъянство както от ръководството на Съюза, така и от отделните дружества и членове. Тук е мястото да се постави и дискутира най-важният въпрос - за съжаление значителна част от дружествата по места нямат реален организационен живот. Те не се събират, не дискутират, не предлагат решения или не поставят въпроси, с малки изключения - когато се отнася до заплатите, до работното облекло, до някоя отнета привилегия, до уволнението на някого или някакви промени в нормативната уредба. Тези неща се споделят набързо, без да имаме изградена и аргументирана позиция. В общия случай ръководството на СЛБ получава заслу-

женни упреки, че се сещаме за хората, когато трябва да се събере членския внос или да се защити някой от уволнение. Да, тъжно е да се направи такава констатация, но е необходимо, за да намерим същината на проблема. За съжаление на регионално и на местно ниво все по-често се задълбочава личностното безпринципно противопоставяне сред колегите, вместо

да се работи за равнопоставен диалог и колегиалност. Много силно се е настанил страхът, безверието във възможността отделният колега да постави и изведе един въпрос до конкретно решение.

Как да мотивираме колегите? Кои са правилните действия за решаване на проблемите? Заслужава си да се обсъжда отново въпросът за промени в Закона за горите и за самостоятелност на горското ведомство. Това би било предпоставка за решение на доста от най-наболелите въпроси, като се започне от заплащането и се стигне до разпределението и аргументирането на функциите на специализираните публични институции в условията на променената нормативна рамка, в променената вече демократична среда. Някои от функциите на РДГ бяха върнати в държавните горски предприятия, съответно ДГС и ДЛС, но колегите в РДГ са претоварени.

С Наредба № 18 те ще имат основната отговорност и за възлагането и изработването на областните планове за развитие на горите. Не съм уверен, че колегите от РДГ са подгответи и разполагат с достатъчен капацитет, за да се справят и с това ново задължение.

(На стр. 2)

Екологичните функции на горите

На стр. 3

Избран е нов организационен секретар на Съюза на лесовъдите в България

На стр. 4

Христо Разсуканов - син на българската гора

На стр. 6

16 години Природен парк "Персина"

На стр. 8

За лесовъдската дейност и нашите задачи

Ние, българските лесовъди, има с какво да се гордим и какво да посочим като плод на истинска лесовъдска дейност. Тази дейност има отличителна особеност, която всеки лесовъд знае - никога не може да спира. Ето защо и днешното поколение лесовъди трябва с още по-вече усилия да работи за правилното стопанисване на горите и ефективното провеждане на горскостопанската дейност.

Време е да се разбере, че експлоатацията на горите не трябва да бъде самоцел. Стопанисването на горите трябва да се провежда при неотклонно следване на лесовъдските принципи. Защото само тогава ще може да се осигури така желаното опазване и възпроизводство на горите.

Нужно е най-после да се възприеме една установена горска политика и да се изработи една подробна програма за системна и ползотворна лесовъдска дейност. Нужно е да се създадат условия за започване на интензивна работа във всички отрасли на сложната лесовъдска дейност. Време е най-сетне и самите лесовъди да вложат по-голяма амбиция в работата си, защото без нея напразни ще са мерките, които трябва да се предпремат за повдигане на нивото на лесовъдската дейност в горите.

И през тази година вестник "Българска гора" ще бъде отворен към всички, които обективно посочват недостатъците в нашата лесовъдска дейност. Ще отделяме място за мнения, предложения и препоръки, свързани с правилното стопанисване на нашите гори и с развитието на лесовъдската наука и практика. Вестникът ще продължи да запознава с постижения в ежедневната лесовъдска работа. Ще се стремим нашето издание да бъде трибуна за обсъждане на проблемите и предложенията, свързани с по-нататъшното подобряване на нашата лесовъдска дейност и издигане на авторитета на лесовъдската професия.

Като се уповаваме на взаимната подкрепа на колегите, започваме XIII-та годишнина на нашия вестник.

Честита Нова година на всички колеги, сътрудници и читатели на в. "Българска гора"!

Отчет за дейността на Съюза на лесовъдите в България през 2016 година

(От стр. 1)

Желанието за професионално израстване и усъвършенстване бе оставено в ръцете на всеки от нас. С работата по някои проекти особено в последните години се възстанови практиката колегите да се обучават, да повишават равнището на владение на чужди езици, да усъвършняват компютърните си умения.

Трябва да се промени мисленето и начинът на действие, колеги. Ние сме професионална браншова организация по Закона за горите, членството е доброволен акт и не бихме могли да ограничим желанието на наши колеги да членуват в други организации, ако те в по-висока степен защитават техните професионални интереси. В този смисъл имаме воля и желание за промени за повече прозрачност и откритост в дейността на всеки от нас и на нашата организация.

Този отчет за работата на СЛБ трябва да бъде подложен на обсъждане, да се допълни с резултатите от дейността на отделните дружества по места, да отрази отправени критични бележки и въпроси, за да се усъвършенства нашата бъдеща дейност. Така ще отговорим на изискванията на времето и очакванията на обществото за подобряване на резултатите от дейността на лесовъдската колегия за опазване и умножаване на горското богатство на България за бъдещите поколения.

По-важните резултати в изпълнението на задачите и напредъка в постигнатото на поставените в Мандатната програма цели:

На първо място, отстояването на дългосрочна научнообоснована горска политика имаше един основен приоритет през тези години - работата по разработване и приемане на промените в Закона за горите (2011), както и на най-неотложните промени в подзаконовата нормативна база. Представители на СЛБ участват в изработването на новия национален FSC стандарт. Страниците на в. "Българска гора" и интернет страницата на СЛБ са отворени за публикуване на мнения и дискусии. За съжаление активността на колегите е ниска, вероятно притеснени, че предложенията им няма да бъдат отчетени или че е възможно някои от активните участници да се разделят с работата си.

Като много добър успех може да се посочат резултатите от проведеното съвещание по стопанисване на издънковите дъбови гори в България. По инициатива на колегите от Велико Търново на заседание на УС бе представено и обсъдено становище за необходимостта от промяна на политиката в стопанисване на тези гори, което бе поставено пред ИАГ и е в основата на организирането на съвещанието. Резултатите от съвещанието

се оценяват положително.

На второ място трябва да се отчете работата по утвърждаване на авторитета на организацията. Многообразна бе дейността както на ръководството - становища и декларации, множество участия в работни групи, консултивни съвети, разговори и срещи с ръководството на ИАГ по всички въпроси, касаещи устойчивото развитие и умножаването на горското богатство на България, така и на хората по места в регионалните дирекции по горите и държавните горски предприятия. Добрят диалог на ръководството на СЛБ с ръководството на МЗХ, ИАГ и нейните поделения и специализирани териториални звена помогнаха успешно да се проведе процедурата за избор на "Лесовъд на годината". Наградите бяха връчени от доц. д-р Георги Костов - зам.-министр на земеделието и храните, на тържеството събрание за откриването на Седмицата на гората в Стара Загора.

На трето място, поставяме усилията за по-добра видимост на дейността на СЛБ и за подобряване на информираността и интерактивната връзка с членовете на организацията и с лесовъдската колегия. Интернет страницата на Съюза се поддържа на добро ниво, заслугата за което е изцяло на зам.-председателя на СЛБ д-р инж. Анна Петракиева. Какви са проблемите тук? Освен новините за дейността на ръководството и УС на Съюза на страницата липсват новини за дейността на регионалните или местните дружества. Страницата служи предимно за информация, което не е маловажно, но не е достатъчно. Тя не се превърна в място за дискусия, за поставяне на въпроси или споделяне на мнения, каквато бе целта. Трябва да потърсим по-добро решение за управлението на страницата и да облекчим работата на д-р Петракиева, която се справя с цената на голямо лично на товарване. Освен администриране на страницата е необходимо да се правят експертни коментари, да се дават отговори на поставени въпроси. Кандидатите трябва да са членове на УС, експерти в областта на лесовъдската професия, да притежават компютърни умения и да владеят английски език, за да поддържат страницата на два езика. Тези условия трябва да се обсъждат с ясното съзнание за конкуренцията на социалните мрежи и страниците на други сродни организации или информационни интернет портали, които бяха създадени в последно време.

Продължи работата за пропагандиране на историята, традициите, постиженията и дискусията по най-наболелите проблеми на горското дело у нас. Продължи издаването на вестник "Българска гора". Най-трудните за решаване въпроси тук са свързани

с провеждане на абонаментната кампания и своевременната подготовка, отпечатване и изпращане на всички брошури на вестника до абонатите. С доста усилия вече получаваме повече актуални, интересни и дискусионни материали за публикуване. Заслужена благодарност изказваме на главния редактор инж. Богдан Богданов, на колегите от Редакционния съвет, както и на досегашния секретар на СЛБ - инж. Борислав Божов (1936-2016 г.).

В изпълнение на препоръки на членовете на УС за преодоляване на проблемите с негативния образ на колегията ръководството на СЛБ участва в срещи с журналисти по време на Седмицата на гората. Продължихме инициативата за Седмицата на гората да се почистят и обновят паметните знаци - чешми, плочи и паметници на бележити лесовъди. Пред паметника на лесовъдите, дали живота си за българска та гора, бе отдадена почит към всички, изпълнявали своя служебен и граждански дълг за опазване на горското ни богатство.

Продължи и особено важната работа на представители на СЛБ с подрастващите, с местните НПО и гражданините за защита на българската гора. Бяха дадени интервюта и предоставени материали за публикуване в централни и местни медиа. В много регионални съвети бяха организирани съвместни инициативи с училищата и се проведоха конкурси за детска рисунка, организираха се залезявания и други. Действията обаче засега са концентрирани в най-голяма степен около Седмицата на гората. Връзката с медии и обществеността, непрекъснатият обмен на информация би трябвало да се налагат по-широко, като това би повишило прозрачността и би възстановило доверието към високопатриотичната и хуманна дейност на лесовъдската колегия за опазване и умножаване на горското ни богатство.

В тази връзка през периода 17-19.10.2016 г. за втори път в България на територията на УОГС - Юндола, се проведе обучение по горска педагогика. Обучението бе организирано в сътрудничество между МЗХ, ИАГ, СЛБ и СЕЛ, с финансовата подкрепа на ЮЗДП - Благоевград. За провеждане на обучението по покана на СЛБ като лектори взеха участие Томас Башни и Франц Швайхофер - експерти в областта на горската педагогика от Министерството на земеделието, горите, екологията и управление на водните ресурси в Република Австрия. Участниците в обучението - 28 представители на регионалните дирекции по горите, държавните предприятия и държавните горски стопанства, бяха запознати с основните принципи и похвати при провеждане на образователни програми с

деца за представяне на горите и лесовъдската професия. В рамките на обучението се проведе и практическо занимание с деца от с. Пашово, по време на което участниците имаха възможност да приложат на практика придобитите умения. Първите резултати вече са факт - серия от обучения с деца са проведени в района на Южноизточно държавно предприятие - Смолян. Успехът на проведеното миналата година обучение вече се доказва. Колегите, участвали в обучението по горска педагогика през 2015 г., приложиха на практика своите знания и умения в рамките на Седмица на гората 2016 г., като организираха и проведоха заниманията с деца в рамките на "Празника за гората" в 22 населени места в страната.

Трябва да се отбележи активната дейност и всеотдайността на колегите от дружествата на лесовъдите ветерани от София, Велико Търново, Бургас, Благоевград и Пазарджик, примерът на които може да служи в национален машаб. Специална благодарност към проф. Никола Колев, проф. Георги Цанков, инж. Иван Янев, инж. Стойчо Чимев, инж. Георги Петканин, д-р инж. Иван Иванов и към директорите на ЮЗДП - Благоевград, инж. Дамян Дамянов и ЮЦДП - инж. Ботьо Арабаджиев, без чиято логистична и финансова подкрепа срещите на колегите нямаше да имат този успех. Има региони в България, в които все още не са организирани дружества на лесовъдите ветерани, което трябва да става по инициатива на този тип проекти и тяхното съвместяване с останалите приоритети в горското стопанство.

През май 2016 г. група от 25 полски лесовъди посетиха нашата страна. СЛБ организира среща между полските колеги и преподаватели от ЛТУ, по време на която на лесовъдите ветерани, които трябва да става представена обща информация за горите и горското стопанство у нас. Представени също съдействието на държавната горска служба в Райнланд-Палатин. Участниците имаха възможност да се запознят с опита на Германия в областта, като им бяха представени няколко типа ветрогенераторни паркове, изградени в горски територии в района на Каселен. Участниците получиха и информация за изпълнението на този тип проекти и тяхното съвместяване с останалите приоритети в горското стопанство.

През май 2016 г. група от 25 полски лесовъди посетиха нашата страна. СЛБ организира среща между полските колеги и преподаватели от ЛТУ, по време на която на лесовъдите ветерани, които трябва да става представена обща информация за горите и горското стопанство у нас. Представени също съдействието на държавната горска служба в Райнланд-Палатин. Участниците имаха възможност да се запознят с опита на Германия в областта, като им бяха представени няколко типа ветрогенераторни паркове, изградени в горски територии в района на Каселен. Участниците получиха и информация за изпълнението на този тип проекти и тяхното съвместяване с останалите приоритети в горското стопанство.

Продължиха усилията за укрепване на международния авторитет на СЛБ. Най-значимото международно събитие, в което СЛБ участва, бе годишната среща на ръководството на СЕЛ в Данция. СЛБ беше представяван от проф. д-р Иван Палигоров, проф. Васил Стипов и гл.ас. д-р Нено Александров. Друг важен аспект на международната дейност на СЛБ бе посещението на делегация лесовъди от Унгария, които проявили интерес към членство в СЕЛ. В посока на задълбочаване на българо-френското сътрудничество в областта на горското стопанство е и провелото се през октомври обучение на студенти от Франция, които посетиха нашата страна, за да се запознят с горскостопанските практики у нас. Гостуването бе по покана на СЛБ, със съдействието на Ерве Немоз-Ражо - регионален директор в Националната горска служба на Франция и зам.-президент на СЕЛ. Отзивите от посещенията са много ласкави, за което изказват благодарност на д-р инж. Анна Петракиева, както и на колегите от регионалните дружества в ЛТУ, Кърджали, Бургас, Велико Търново и СДП - Габрово.

В периода 1-3 декември

2015 г. на посещение в нашата страна бе делегация от предприятието "Србијашуме" - държавно дружество за управление и стопанисване на държавните гори на Република Сърбия. Гостите бяха запознати с дейността на СЛБ и СЕЛ. Бяха представени позициите и възможностите на СЕЛ в контекста на ЕС, както и предстоящите дейности през 2016 година. Бе отправена покана за обмисляне на евентуално бъдещо членство на професионалната организация на лесовъдите от Сърбия в Съюза на европейските лесовъди.

Да кажем няколко думи и по организационното състояние на СЛБ. Необходимо е особено внимание в работата на дружествата по места, както и на регионалните дружества. Установяваме тревожни тенденции, които се споделят както от отделни членове на Съюза, така и от цели дружества и региони. Най-тежкият проблем е формалното членство и нередовният организационен живот, особено на работещите в системата колеги. В някои дружества дълъг период от време не са провеждани събрания, не са обсъждани никакви професионални или етични въпроси, зад които СЛБ може да застане като организация. Много са причините за това състояние - от липса на интерес до страх от уволнение. Трябва да се възстанови практиката да се обсъждат всички важни за колегията въпроси, на които да се търсят и предлагат решения.

По този начин ще се повиши авторитетът на Съюза, ще натежи мнението му и силата му да поставя за решаване най-важните въпроси. Но ни трябва смелост, лична мотивация и желание да обсъждаме отворено и да споделяме проблемите, да търсим и предлагаме решения. Това трябва да стане, като се активизира дейността на дружествата на СЛБ по места, особено на обединяващите работещи в системата колеги, да се потърсят и откроят важни тези от тях въпроси, на които свое временно да се търсят решения.

В заключение бих искал да благодаря на членовете на УС на СЛБ, на зам.-председателите - д-р инж. Анна Петракиева, инж. Борис Господинов, инж. Иван Янев и инж. Севдалина Димитрова, за инж. Борис Господинов - заместник-председатели на СЛБ. Бе отчетено, че СЛБ има заслуга за разработването и поддържането на новата интернет страница на СЕЛ, което се осъществи от българска компания, и лично д-р Петракиева в ролята ѝ на помощник-секретар на СЕЛ. Инж. Борис Господинов получи специална награда за дългогодишните си усилия за документирането и популяризирането на дейността на СЕЛ. По време на срещата Камарата на лесовъдите от Турция бе приета за редовен член в СЕЛ, като основна заслуга за това има СЛБ, което беше отчетено от Президентството на СЕЛ и участниците в срещата.

На 7 и 8 март в Брюксел се проведе Кръгла маса, организирана съвместно от

Българска

Екологичните функции на горите

Горите имат разнообразни екологични функции, които оказват положително въздействие върху компоненти на околната среда, въздух, води и почва. Централният биосферен ресурс освен производство на дървесина има средообразуващи и средоподдържащи функции, както и водоохранни, водорегулиращи, почвозащитни, полезащитни, рекреационни, курортно-оздравителни и други полезни функции.

Голямо е значение на горската растителност за укрепване на здравето на човека. Горите влияят благотворно със своята кислородопродуктивност и фитонцидност. Фитонцидите, отделяни от дървесни видове, унищожават болестотворни микроорганизми и бактерии, подобрявайки качеството на живот и околната среда. Много благотворно е влиянието на лесопаркове и горска растителност около градове и населени места.

Горите влияят върху състава на въздуха. С увеличаване на урбанизацията и въздействието на промишлено производство или човешка дейност могат да възникнат промени на горски територии и микроклимат, да се влошава екологичната среда. Горскодървесната растителност усвоява излишен въглероден двуокис. Като "зелен

фильтър" горите са най-ефективната система за опазване на чистотата на въздуха и имат санитарно-хигиенно значение.

Горите подобряват климата, влияят върху количеството на падналите валежи и температурата на атмосферния въздух. Горската растителност е от значение за смекчаване на температурните разлики и за намаляване на силата на вятъра. Гората влияе на температурния и влажностния режим на почвата. Поради взаимодействието между гора и топлина се променя микроклиматът на дадена горска територия. Важна особеност на гората се отнася до регулиране на температурния режим, във връзка с въздействието на крайните температури.

Гората подобрява влажността на въздуха посредством изпаряване на голямо количество вода от дървесните растения, както и с понижаването на температурата в гората. По-високата влажност на въздуха е важен фактор за растежа на пониците и малодото поколение дървета. От състава на гората и други лесовъдски признаки на насажденията зависи количеството на горската постилка, а от това се определя и количеството органично вещество в почвата. Голямото количество влага, която гората погъл-

ща от почвата, се изпарява и влияе върху влажността на почвата и климата.

Горите имат водоохранно и почвозащитно значение, влияят върху нивото на подпочвените води и на речния воден отток. Те защитават водохранилищата от затлачване, а почвата - от изнасяне на плодородния слой. Направено е класифициране на горите по степен на тяхното водоохранно и застрашено значение. Знае се, че горската растителност въздейства благоприятно върху вътрешните и подземните оттичане на влагните води. Гората влияе положително на снегозадържането и снеготопенето във водосборите.

При неблагоприятни природни фактори като интензивни валежи и бързо топене на снегове могат да бъдат формирани максимални речни води. Задържаните в гората почвени и подпочвени води се оттичат в реките покъсно. При добра залесеност на водосбора реките имат по-ниски пролетни води и по-благоприятен воден режим.

Горите допринасят за ограничаване на неравномерността и за стабилизиране на речния отток. Това е пряко свързано със състоянието на дървостоя и на горската постилка, почвата, основната скала. При голям наклон

на терена под склопа на изредени гори с пълнота, по-малка от 0.6, има опасност за влошаване на почвозащитната роля на гората и формиране на повърхностен воден отток. От значение е и разпределението на горската растителност във водосборите.

Когато са в добро състояние, горите имат определено влияние за ограничаване на повърхностни води. Горските екосистеми влияят на подобряването на водния режим на реките.

Водоохранните и почвозащитните функции на гората се дължат главно на нейната водопогълщаща и оттокорегулираща способност, за което са от значение лесовъдските признаки на насажденията, наред с други особености на средата.

Във връзка с подобряване и опазване на околната среда могат да се посочат много ползи от горските екосистеми, правят се опити за оценяване на различни техни екосистемни услуги. Многоцелевото ползване на горите трябва да е благоприятно в екологично и в лесовъдско отношение и да се извърши при най-подходящи

щи режими на ползване.

През последните няколко десетилетия се утвърждава разбирането за важността на многобройни екологични функции и екосистемни услуги. Значителна част от съвременната научна проблематика се отнася до опазване на горите и закрила на техните хабитати в условия на екологичен риск от глобални климатични промени.

Опазването и възпроизвеждането на горските екосистеми се извършва чрез правилна организация и стопанисване на горите.

Актуалността на съвременните изследвания в горите в голяма степен е свързана с Конвенцията за биоразнообразието и Конвенцията за климатичните промени.

Във връзка с изменение на

климатата се поставят въпроси за опазване на биоразнообразието, установяване на диапазоните на устойчиво съществуване на гори по отношение на неблагоприятни въздействия на някои климатични условия, както и за опазване и възстановяване на горските екосистеми.

Необходимо е по-широко обсъждане на въпроси за многостранните екологични функции на горите, както и на проблеми за лимитиращи фактори на околната среда, рискови явления и процеси, които са от значение за състоянието на горските екосистеми.

Док. д-р Надежда СТОЯНОВА

Иглолистните култури в долния лесорастителен район

През втората половина на миналия век, наред с много други достижения при стопанисването на нашите гори, лесовъдската колегия за сравнително кратък период създаде горски култури на площ около 18 млн. декара. Това е непознато дотогава достижение, което трябва да се оцени високо.

Пред лесовъдската колегия стоеше въпросът за видовия състав на бъдещите култури, начина на тяхното създаване.

Решено беше, че най-подходящо за минната промишленост ще е залесяването с акация. Най-успешно това се извършваше в Северна България. Залесяванията с акация, основно в дерета около населени места, имаха и противовързиона цели. Тези гори осигуряваха качествена акациева дървесина и в същото време помагнаха да се развива пчеларството за получаване на висококачествен акациев мед. По-късно голяма част от тези акации гори започнаха да съхнат и да се изсичат.

В южната част на страната залесяванията се извършваха с иглолистни дървесни видове, основно с черен и бял бор. Тези видове и особено белият бор беше залесян твърде ниско за своето естествено разпространение.

Обемът на годишните залесявания беше 500-600 хил. декара. Около 20 % от тях бяха извършени с медоносна дървесна растителност - акация, липа и други.

На националното съвещание с международно участие в Кюстендил през 2016 г. беше

отчетено, че около 1 млн. дка от иглолистните, предимно черноборови култури, съхнат и биват нападани от насекоми вредители. Поставиха се въпросите грешка ли са били залесяванията на такива големи площи.

На базата на наши проучвания и опита от други страни трябва да се отговори, че е било правилно извършено създаването на иглолистни култури на такива големи площи в ниския район. Освен лесовъдско тези култури имат и екологично значение, особено ценна е озеленителната им роля около населените места. Създаването им не трябва да се разглежда като грешка, а като изключително достижение.

Причините за загиването на част от тези култури са много. Изясняването и отстраняването на основните може да помогне за запазването на по-голяма част от останалите култури. Преди създаването им се застъпваше становището, че тези иглолистни видове ще играят ролята на пионерни. На лесовъдската колегия се обясняваше, че след правилни отгледни грижи и постепенни залесявания тези иглолистни култури, пренесени в нетипични за тях места, ще бъдат заменени от местни, автохтонни широколистни дървесни видове. Втората, след меча на Колесов, причината за загиването е преместването на иглолистните дървесни видове, и по-специално на белия бор, от естественото им място в планината в много по-ниска надморска височина.

Още акад. Борис Стефанов съобщава, че при тези условия турнусът на иглолистните е 40-50 години. При това неговите проучвания са за района на София, при 650 м надморска височина. На трето място, периодичните засушавания

се появяваха единични широколистни местни видове - дъб, цер и други, които при отгледните сечи трябваше да се запазват, но по икономически причини отглеждания с цел създаване на по-добри условия за местните видове почти не се провеждаха. Освен това, за да се ускорява създаването на новите иглолистни култури, в първоначалния период на залесяване основно се използваше мечът на Колесов, с който обаче се получаваше странично сплескане на кореновата система. В извършени в Чехословакия проучвания, публикувани през 1985 г., се съобщава, че фиданките, получили странично сплескане на кореновата система, към 30-годишна възраст започват да отслабват. Те постепенно биват нападани от насекоми вредители и загиват. У нас се очаква към тази възраст пionерните иглолистни дървесни видове да бъдат заменени с широколистни чрез отгледни грижи или със залесявания с местни широколистни дървесни видове. Втората, след меча на Колесов, причината за загиването е преместването на иглолистните дървесни видове, и по-специално на белия бор, от естественото им място в планината в много по-

отслабват създавените култури, с което в тях се размножават насекоми вредители, предвидените сечи трябваше да се запазват, но по икономически причини отглеждания с цел създаване на по-добри условия за местните видове почти не се провеждаха. Освен това, за да се ускорява създаването на новите иглолистни култури, в първоначалния период на залесяване основно се използваше мечът на Колесов, с който обаче се получаваше странично сплескане на кореновата система. В извършени в Чехословакия проучвания, публикувани през 1985 г., се съобщава, че фиданките, получили странично сплескане на кореновата система, към 30-годишна възраст започват да отслабват. Те постепенно биват нападани от насекоми вредители и загиват. У нас се очаква към тази възраст пionерните иглолистни дървесни видове да бъдат заменени с широколистни чрез отгледни грижи или със залесявания с местни широколистни дървесни видове. Втората, след меча на Колесов, причината за загиването е преместването на иглолистните дървесни видове, и по-специално на белия бор, от естественото им място в планината в много по-

Юбилей**Инж. Лазар ПАНДЕВ на 85 години**

Роден е на 03.01.1932 г. във Велинград.

Завърши ВЛТИ през 1956 г., специалност "Механична технология на дървесина".

От 1963 г. в продължение на много години заема редица отговорни длъжности в системата на Министерството на горите и горската промишленост. От 1984 г. е зам.-министър в МГТП, а по-късно в Министерството на земеделието и зам.-председател на Съвета по селско и горско стопанство към Министерския съвет. Работи всеотдайно за технологично и техническото обновле-

ние на горската промишленост в България и нейното дългосрочно развитие. Задлежим е и неговият принос в успешното развитие на горското стопанство в страната. Взема активно участие в организирането на дърводобива в Република Коми. Бил е дългогодишен председател на Централното ръководство на НТС по лесотехника.

Инж. Лазар Пандев е познат като изтъкнат специалист и всеотдаен ръководител, допринесъл твърде много за успешното развитие на горския отрасъл. Той е дълбоко уважаван от лесовъдската колегия у нас.

Инж. Георги СТОЯНКОВ на 70 години

Роден е на 11.12.1946 г. в Златоград, Смолянска област.

Завърши ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1971 година.

Същата година започва работа като лесничий в Горското стопанство - Златоград. През 1973 г. става заместник-директор, а от 1978 г. в продължение на двадесет години е директор на ГС - Златоград.

До пенсионирането си

през 2009 г. е на работа последователно в горските фирми "Рожен" - Смолян, и "Кракалес" - Перник.

Инж. Георги Стоянков е изтъкнат лесовъд и ръководител, с определен принос в горскостопанската практика и особено в огромната по обем залесителна дейност в Златоградския район на Родопите. Под негово ръководство са създадени и отгледани хиляди декари млади гори на голи и опороени земи.

Съюзен живот**Заседание на Управителния съвет на СЛБ**

На 13 декември м.г. се състоя заседание на УС на Съюза на лесовъдите в България. С единоминутно мълчание и ставане на крака членовете на Управителния съвет отдаха почит на починалите през периода членове на Съюза, както и на организационния секретар и член на УС на СЛБ инж. Борислав Божков.

Ръководството на СЛБ представи отчет за дейността на организацията за периода април-ноември 2016 г., който бе обсъден и приет, с допълнения и бележки (текстът на доклада на стр. 1 и 2).

Управителният съвет взе решение за свикване на Общо събрание на сдружението на 01.03.2017 г. (сряда) от 10.30 ч. в зала № 4 на централната сграда на Лесотехническия университет, София, бул. "Климент Охридски" №10 (обявата за заседанието се публикува отделно, заедно с нормата на представителност на стр.5).

На основание на изискванията на чл. 28 от Устава на

СЛБ за организационен секретар бе избран инж. Боян Младенов Бояджиев.

УС на СЛБ прие и подкрепи предложение от Асоциацията на професионалните географи и регионалисти, Регионален клон - гр. Добрич, за организация на състезание между ученици, което да се предложи за включване в Програмата на МЗХ и ИАГ за Седмицата на гората 2017 година.

Председателят на СЛБ информира за получени сигнали за затруднения в снабдяването с дърва за огрев на лесовъдите ветерани, съгласно разпоредбите на ал. 3 и 4 на чл. 193 от Закона за горите. Управителният съвет взе решение да внесе предложение да се прецизира текстът на ал. 3 и 4, на чл. 193 от Закона за горите, като се допълни работещите в специализираните средни училища, Лесотехническия университет и Института за гората при БАН.

Бяха поставени на обсъждане някои организаци-

Отличия**Инж. Илия АНГЕЛОВ награден със златна значка на ИАГ**

На 11 януари изпълнителният директор на ИАГ инж. Тони Кръстев връчи на инж. Илия Ангелов - началник на отдел "Недържавни гори и контрол върху дейностите в горите", златна значка. Отличието на ИАГ се дава на инж. Ангелов за дългогодишна професионална работа в горите, образцово изпълнение на служебните задължения и по случай навършването на 60 години.

На тържеството присъстваха ръководството на Изпълнителната агенция по горите и колегите на юбиляра.

Инж. Ангелов бе поздравен от зам.-министъра на земеделието и храните доц. д-р Георги Костов.

Юбилей**Уважение към заслужилите лесовъди**

Сдружението на ветераните от горското стопанство и горската промишленост - София, на 15 декември почете своите членове, навършили кръгли годишнина през 2016 година. Юбилярите са 11, като в сградата на Федерацията на научно-техническите съюзи лично бяха поздравени осем (снимката). Юби-

лейни годишнина през м.г. имаха още доц. д-р Станcho Керенски - 95 г., инж. Райчо Севдин - 90 г., инж. Борис Константинов - 80 години.

Традиционната среща в края на годината е в знак на уважение към заслугите и приноса на юбилярите в изграждането и развитието на горското стопанство и горс-

ката промишленост, висшето лесотехническо образование и науката. Срещата бе ръководена от председателя на Сдружението на ветераните проф. д-р Никола Колев, който поздрави присъстващите ветерани, представи юбилярите и връчи на всеки един от тях поздравителен адрес.

От името на Дирекцията на Природния парк "Витоша" приветствени слова бяха поднесени от инж. Ваня Рътарова - заместник-директор.

Поздравителен адрес за талантливото представяне на дейността и традициите на ветераните получи фотографорепортерът на сп. "Гора" Йордан Дамянов.

На снимката (от ляво надясно): доц. д-р Димитър Кушлев - 80 г., инж. Богдан Богданов - 85 г., проф. д-р Андрей Кавалов - 80 г., проф. д-р Елена Желева - 75 г., проф. д-р Никола Колев - 90 г., инж. Любен Ванчев - 80 г., инж. Кирил Първанов - 85 г., доц. д-р Богдан Ангелов - 75 години

Съюзен живот**Заседание на Управителния съвет на СЛБ**

онни въпроси - необходимостта от активизиране на организационния живот на дружествата на СЛБ по места, търсенето на възможности за разширяване на работата с подрастващите, за организиране на информационна кампания за резултатите от дейността на колегията, за което са необходими повече средства, което, от своя страна, налага да се обсъди отново въпросът за размера на членския внос.

Бе представена информация за възможността СЛБ да бъде отново съорганизатор на курс по горска педагогика, второ ниво. Близо 50 са колегите в България, които преминаха през първото ниво на обучение. Те ще имат възможността през есента на 2017 г. да се включат във второ ниво на образователния модул. След успешно участие колегите ще получат сертификати за второ ниво на владеене на уменията за работа с подрастващи. Окончателно решение по този въпрос предстои на

Общо събрание на СЛБ през март 2017 година.

В рамките на заседанието на Управителния съвет на СЛБ се проведе дискусия по реда за избор на носителите на отличието "Лесовъд на годината". Бе изразено несъгласие с процедурата за избор, като бе изразено желание за намаляване на възможностите на ИАГ и МЗХ да влияят пряко при определянето на носителите на званието. Процесът по номиниране може спокойно да стартира и да се набират номинации в регионалните съвети по досегашната процедура. Предложено бе до края на януари да се подгответи предложение за промяна в реда за номиниране и избор на носителите на отличието "Лесовъд на годината". Предложението ще бъде изпратено по електронната поща до всички членове на УС, които в срок до 15 февруари 2017 г. да го съгласуват по т.нр. писмена и неприсъствена процедура.

Избран е нов организационен секретар на Съюза на лесовъдите в България

На основание на изискванията на чл. 28 от Устава на СЛБ Управителният съвет на свое заседание от 13 декември 2016 г. избра за организационен секретар инж. Боян Младенов Бояджиев.

Роден е на 12.09.1960 г. в Разград. Завърши ВЛТИ, специалност "Горско стопанство", през 1986 година.

От 1986 до 1990 г. работи като инженер проучвател в

катедра "Лесоустройство" на ВЛТИ. През 1990-1996 г. е на работа в Столична дирекция "Озеленяване". От 1997 до 2010 г. ръководи собствена фирма за строителство, ремонт и поддръжка. Инженер във фирма "Юка" - София, която се занимава със строителство и поддръжане на паркове и градини, е от 2010 до 2014 година. От 2015 г. работи в Лесотехническия университет.

Номинации за предотвратяване на престъпления срещу природата

Наградените в кампанията за 2016 г.

На 13 декември в Пресклуба на БТА - Пловдив, се състоя заключителната пресконференция на кампанията "Аз пазя горите и орлите на България", организирана от Изпълнителната агенция по горите и Българското дружество за защита на птиците, в рамките на проект "Горите на орела", финансиран по програма LIFE+ на Европейския съюз.

Целта на кампанията е да отличи добрите примери в борбата с престъплението срещу природата и да насърчи бдителността и чувствителността по темата.

Вана Рътарова - координатор по проекта "Горите на

орела", представи дейността му. Димитър Градинаров - отговорник "Престъпления срещу природата" в БДЗП, разгледа най-често срещаните престъпленията срещу природата. Инж. Димитър Баталов - директор на дирекция "Опазване на горите" в ИАГ, изложи актуални данни за престъпленията и нарушенията в горите. Емилия Янкова - директор "Комуникации" в БДЗП, представи смисъла и целите на кампанията.

В третото издание номинации получиха 12 души, сред които са имената на програмния директор на Канал 0 Мария Салабашева;

директора на Държавно горско стопанство - Елхово, инж. Станимир Сотиров, експерта от РИОСВ - Русе, Венелин Скарлатов; гл. инспектор Иван Стефанов - началник на Районна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - Кърджали, и Христо Христов - горски стражар в Държавно ловно стопанство "Женда" - Кърджали; горски стражар от ДГС - Провадия, инж. Асен Христов; горски инспектор от РДГ - Бургас, Петко Лапчев; горския инспектор от РДГ - Шумен, Изнесено звено - Търговище, Муса Мусов; горския инспектор в РДГ - Кърджали, Изнесено

звено - Свиленград, Веселин Манев; горски инспектор в РДГ - Берковица, Румен Георгиев; горските стражари инж. Иван Драгнев и Минчо Маков от РДГ - Смолян.

Номинираните получиха плачети и парична награда, връчени от инж. Димитър Баталов.

Четвъртото издание на кампанията "Аз пазя горите и орлите на България" стартира от януари 2017 година. Приемат се номинации на професионалисти и любители, които спомагат за разкриване или предотвратяване на престъпления срещу природата.

Б

Съюзен живот

Среща на лесовъдите ветерани от Великотърновска и Габровска област

На 8 декември лесовъдите ветерани от Великотърновска и Габровска област проводиха поредната си среща. Тя се състоя в Клуба на лесовъда в сградата на РДГ - Велико Търново, като участие взеха 16 ветерани. По традиция датата на Студентския празник бе повод да си спомним годините, в които се подготвяхме за бъдещата си професия, но и да споделим и обсъдим някои от вълнуващите ни въпроси като лесовъди с дългогодишен професионален опит.

Особено интересна беше дискусията за състоянието на българската гора и необходимите мерки по редица проблеми. Поставени бяха въпроси за сегашното състояние на нормативната уредба, статута на горското ведомство, водените лесовъдски мероприятия, видовете и прилагането на възстановителни сечи, състоянието и начина на стопанисване на отделните дървесни видове. На обсъждане бяха подложе-

ни и проблемите на здравословното състояние на горите, намаленото или почти липсващо залесяване, избор на подходящите видове за залесяване, особено в долния лесорастителен пояс, рационалното стопанисване на топловите месторастения и горите, включени в Международната екологична мрежа "Натура 2000".

Лесовъдите с дълъг професионален опит не подминават с безразличие на научните разработки. Лесовъдите ветерани изразиха и непримиримо отношение към медии и неправителствените организации, които се изказват некомpetентно по лесовъдските проблеми.

В хода на разговорите възникна и идеята да се подеме общонационална дискусия по повдигнатите въпроси на страниците на специализираните лесовъдски издания или на регионалните срещи с представители на медиите, неправителствени организации, бизнесмени в областта на горите, общественици, ръководители от горското ведомство, граждани-собственици на гори, професионални сдружения, както и провеждане на една общонационална среща за решаване на наболелите и неотложни проблеми.

Доц. д-р Кънчо КАЛМУКОВ

Проф. д.с.н. Димитър ПАВЛОВ на 75 години

Роден е на 08.01.1942 г. в с. Петково, Смолянска област.

През 1967 г. завършва във ВЛТИ, специалност "Горско стопанство".

От 1970 до пенсионирането си през 2012 г. работи във ВЛТИ (ЛТУ) последователно като асистент (1970-1985 г.), доцент (1985-2000 г.) и професор - от 2000 година. Кандидатска дисертация защитава през 1978 г., а научната степен "доктор на селскостопанските науки" му е присъдена през 1998 година.

Специализирал е геоботаника и флористична класификация на растителността в Московския държавен университет (1973 г.), Белградския университет (1886 г.) и Солунския университет (1987 г.).

В продължение на 42 години преподава учебните дисциплини "Ботаника",

Юбилей

Инж. Никола СТАЛЕВ на 95 години

Роден е на 23.01.1922 г. в с. Патриарх Евтимово, Пловдивска област.

Завършил висше образование в Лесовъденния факултет на Селскостопанската академия в София през 1952 г. и веднага започва работа в системата на горите.

До 1960 г. работи в Горските промишлени стопанства - Михалково, Мугла и Пловдив, след което е назначен за началник на отдел "Дърводобив" в ГСК - Пловдив. От 1974 г. до пенсиони-

рането си през 1983 г. ръководи Сектора по охрана на горите, лова и риболова към Пловдивския горскостопански комбинат.

Навсякъде, където служи, инж. Сталев се изявява като отличен специалист и професионалист в областта

на горскостопанската практика, с определен принос в развитието на ловното стопанство, дърводобивната дейност и укрепване на дисциплината на ползване в горите.

СЪЮЗ НА ЛЕСОВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ
София, 1303, ул. "Антим I" № 17 тел.: 02 9818632

ОБЯВА

Управителният съвет на Сдружението с нестопанска цел - Съюз на лесовъдите в България, на основание чл. 26 от ЗЮЛНЦ, свиква Общо събрание на сдружението на 01.03.2017 г. (сряда) от 10.30 ч. в зала № 4 на Лесотехническия университет, София, бул. "Св. Климент Охридски" № 10, при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Отчет за дейността на СЛБ и УС за април 2016 - февруари 2017 г.;
2. Отчет за изпълнение на бюджета на СЛБ за 2016 г.;
3. Приемане на проект за бюджета за 2017 г.;
4. Организационни въпроси.

Норма на представителство за Общото събрание:

- членовете на УС плюс 1 делегат на 150 члена на СЛБ;
- при организации с над 150 членове на СЛБ - 2-ма делегати.

При липса на кворум, на основание чл. 27 от ЗЮЛНЦ, събранието ще се проведе в същия ден от 12.00 часа, на същото място и при същия дневен ред.

Присъствието на събранието е наложително. Информация за материалите за събранието, както и за потвърждаване на участието - в офиса на СЛБ, на тел. 02 981 86 32, инж. Боян Бояджиев, до 24.02.2017 година.

Председател на СЛБ: /п/
(Проф. Ив. Палигоров)

Лесовъди с място в историята

Христо Разсуканов - син на българската гора

Христо Антонов Разсуканов е един от първите български лесовъди, завършили висшето си образование в чужбина. Той е и от първите лесовъди, предложили организацията на горското ни стопанство, автор на класически статии за основните проблеми на горското стопанство по онова време и първият родоначалник на идеята за сдружаване на лесовъдите в България.

Роден е на 31 януари 1873 г. в гр. Елена. Бил седмият от осемте братя и сестри. Завършва с отличие трикласното училище в родния си град, а през 1893 г. с "отличие от първи ред" - Държавното земеделско училище в Русе. През 1897 г. завършва специалност "Лесовъдство" в Университета в Мюнхен, Германия.

Започва работа като помощник на варненския горски инспектор, а след това е назначен за лесничей в Панагорище, по-късно - таксатор в Пловдивската инспекция. Служил е и като горски инс-

пектор в Пещера. По това време излизат статиите му в сп. "Лесовъдска сбирка" - "Експлоатацията на иглолистните гори в Родопите", "Подготовяване на персонал за горите" и "Външната търговия с дървен материал през последните три години".

През 1903 г. е командирован като лесничей в Костенец, където пише статията си "За движението на горския персонал", в която остро критикува горските началници за системните необосновани разместявания на лесовъдите и партизанските домогвания на властимашите за разграбването на горите. Като изход от това положение той първи сочи обединяването на лесовъдите "за задружна борба

против партизанството в горите".

Статията му "Няколко думи за експлоатацията на горите в родопските яйлаи" предизвиква остра реакция от страна на влиятелния вестник "Изток". В нея се защитават интересите на яйлакопритеците - да имат право както на ползването на паша и водопой, така и на дървесина.

На Разсуканов принадле-

жат известните думи: "Аз назирам за излишно да доказвам, че бъдещето на нашето отечество без добре запазени и уредени гори е грозно".

От януари 1904 г. Христо Разсуканов е преместен от Костенец в с. Чепино като лесничей - II степенен. На 12

януари пътува от София за с. Чепино, за да приеме новата си длъжност. На другата сутрин - 13 януари, е намерен мъртъв в хотелската си стая на хотел "Македония" в с. Лъджене (днес квартал на Велинград). Официално смъртта му се обяснява със самоубийство поради стомашна болест.

На погребението му в Лъдженското гробище присъства голяма част от местното население.

В края на некролога, публикуван в сп. "Лесовъдска сбирка", бр. 6 от 1904 г., е написано: "Със смъртта на Разсуканов България губи един от най-добрите свои лесовъди, един мъж с рядка работна сила и привързаност към горското дело".

назията по горско стопанство "Христо Ботев" в града поддържат гробовете на тримата лесовъди, погребани в стария гробищен парк на кв. "Лъджене" - Христо Разсуканов, Георги Кънчев и Спас Поптодоров, и отбелзват годишнините от

Мемориална плоча на Христо Разсуканов, поставена в двора на УОГС "Георги Ст. Аврамов" - м. Юндоля

Велинградското дружество на лесовъдите ветерани и Професионалната гим-

смъртта им.

Д-р инж. Кирил ЦАНОВ

Мнение

Отново за водната опасност над Банско

Бездействията, които продължават да се извършват с гората над Банско в унода на ненаситните печалбарски интереси и пошлостта на неколцина самозабравили се богаташи, ще доведат до катастрофални наводнения за населеното място и околните му. Този добронамерен предупредителен призив не бе взет под внимание и на лудничавите от гледна точка на екологията дейности в района на АД "Юлен" продължават и до днес. Това констатират и най-авторитетни международни природозащитни организации и световноизвестни меди

Така бе премахната една от основните функции на гората - да поема водата от дъждовете и топенето на снеговете, да ги акумулира в горската растителност и почва и след това продължително време бавно да ги изпуска на малки и по-големи поточета и рекички. Това е едно от основните изключително полезни качества на гората. Друго важно и необходимо за живота на планетата свойство на горите е да поемат газовите емисии и да ни даряват с кислород и чист въздух.

Повод отново да се върнем към темата за разширяващото се в противоречие с всички екологични норми и стандарти строителство на т. нар. Ски зона - Банско, е

водната лавина, връхлетяла населеното място в началото на ноември 2016 г., която някои медии нарекоха потоп.

Директорът на Центъра по екология към БАН проф. Симеон Недялков, лесовъд по образование, който по право може да се счита за бащата на българската екологична наука, още през 1990 г. заяви: "Атомна бомба виси над Банско!". Това изявление той обоснова със започващото поголовно изсичане на вековни, предимно иглолистни гори по северните склонове на Пирин в частта над Банско за прокарването на просеки за строителство

и прогнозите и предупрежденията на видни учени - специалисти в областта на горското стопанство и екологията - акад. Александър Александров, проф. Димитър Зъков, проф. Иван Раев и други.

Проф. Недялков даде научно обоснована прогноза, според която през пролетта, когато в резултат на бързо затоплящия се атмосферен въздух започва интензивно топене на големите снежни маси по склоновете на Пирин, съчетано с обилни топли пролетни дъждове, водната стихия няма да има друг път освен да се понесе в огромни количества като лавина върху намиращия се в подножието

на планината град. Професорът бе убеден, че това някога ще се случи!

И то се случи в началото на ноември 2016 година. Бързо променящите се атмосферни условия покриват високите части на планината с малка - до 10 см, снежна покривка. След ден-два настъпва бързо затопляне и падането на краткотрайни, но топли дъждове предизвиква наводнението в Банско, паникосало населението и туризма. И все пак това наводнение може да се счита за лека природна закачка. Защото по-лошото, без съмнение, предстои.

Кметът на Банско Георги Икономов смята, че с изг-

раждането на високи бетонни стени и канали по бреговете на пиринските реки на височина чак до Бъндиришките езера ще предотврати опасността от наводнения. Но водата не "седи" само в коритата на реките. Когато тя с огромна сила и маса потича надолу по склоновете на планината, никакви бетонни прегради не ще защитят красивия градец - люлката на велики българи, патриоти и революционери.

Директорът на Националния парк "Пирин" Росен Баненски пък препоръчва водната стихия да се укроти, като се изградят мини ВЕЦ-ове нагоре по р. Глазне до Бъндиришката поляна. Край-

но време е МОСВ, чийто служител е този директор, да му обясни, че във функциите и задачите на Националния парк приоритетно е опазването на природната среда и създаването на най-благоприятни условия за съществуване и по-нататъшно развитие на горските екосистеми, развитието и обогатяването на видовото биологично разнообразие и запазването на уникалността на пиринския ландшафт - единствен на Европейски континент. Строителството на мини ВЕЦ-ове, или на други подобни съоръжения в националните паркове е недопустимо!

Инж. Георги ПЕТРУШЕВ

Лесничейският дом в Юндола не трябва да загине

До красивата, прясно ремонтирана сграда на Учебно-опитното горско стопанство "Георги Ст. Аврамов" в Юндола, се намира една стара, но впечатляваща с архитектурата си постройка. Красотата ѝ е занемарена, избеляла, но не и изчезнала. Тя привлича погледа и поражда желанието това изящество отново да стане видимо за всички. Това е сградата, която и до днес се знае с името Лесничейски дом.

Домът не е първата горска сграда, построена в Гешова планина. Още с определяне на границите на държавната гора и обособяването ѝ като ревир към Чепинското лесничество започва строежът на горските постройки по поляните на м. Юндола. През 1900 г. е изградена първата паянта вървена бара-ка, която служи за подслон на горските стражари и склад за работни инструменти. През 1903 г. началникът на II лесоустройствена секция То-

дор Цачев пристроява към нея още една барака.

Строежът на един от първите леснически домове в Родопите, а може би и в цялата страна, започва през 1908 година. Леката и ажурна, но същевременно здрава постройка е изградена под ръководството на чепинския лесничий Спас Поптодоров. Тържествено е осветена през 1911 година.

Откриваме, че историята на изграждането на горската инфраструктура и сградния фонд винаги е съпътствана от финансова недоимък, но богатия ентузиазъм. За строежа на сградата Министерството на благоустройството отпуска 500 лв., които стигат само за материали - вар, ламарина, пирони, боя и надници на зидарите. Основните строителни, довършителни и дърводелски работи са на пещите на горските стражари и горските работници, които са секачи и извозчици. С голямо желание и ентузиа-

В началото на ХХ век...

зъм Лесническият дом израства пред очите на всички. Първият етаж е иззидан от камък, вторият - с т. нар. блокхауси, двете веранди са открити. Много по-късно верандите са остьклени и това донякъде нарушила първоначалния облик и лекотата на постройката.

Масивната сграда, пост-

и днес

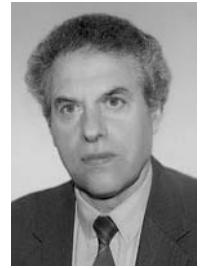
Леснически дом в Юндола е истински шедьовър на ранното строителство на сгради в горите. Преживял над един век, Лесническият дом днес очаква потомците да си спомнят за романтичния ентузиазъм на първите строители и радетели на горите и да го спасят от забравата. Сградата, която се нуж-

дае от професионална реставрация, но и от доброворството от родолюбиви българи, може да се превърне в прекрасен Музей на горското дело и на лесовъдското образование. Тази история е една от най-интересните в нашата страна и трябва да бъде преиспесена и съхранена за векове.

Диана ПЕТРОВА

IN MEMORIAM

На 11 декември почина проф. д.т.н. Тодор Кирилов Маринов.

Роден е на 08.01.1932 г. в Радомир. През 1956 г. се дипломира с отличен успех във ВЛТИ, в новооткритата специалност „Лесоинженерно дело“. През 1969 г. завършва и ВМЕИ, специалност „Технология на ма-

шиностроенето“.

Постъпва в Горскопромишленото стопанство в Черни Осъм, Ловешко, където работи през 1956-1959 г. като началник на ГТУ и главен инженер.

В началото на 1959 г. спечелва конкурс за научен сътрудник в Научноизследователския институт по горска промишленост, а от 1962 до 1992 г., когато се пенсионира, е на работа в Института за гората при БАН. Ст.н.с. II ст. (доцент)

е от 1971 г., ст.н.с. I ст. (професор) е от 1991 г., а научната степен „доктор на техническите науки“ получава през 1988 година.

Проф. Маринов е утвърден учен в областта на технологията и модернизацията на ползването на дървесния ресурс. Има повече от 130 научни и научноприложни публикации, 7 значими изобретения, 4 рационализации, над 30 внедрени в практиката разработки.

На три пъти работи в Република Коми - като

ръководител на направление „Технически прогрес“, зам.-директор на ГПП - Усогорск, и представител на Асоциацията на горското стопанство и горската промишленост в „Комилеспром“ - Сибирск.

Работата на проф. Маринов в МГП (по съвместителство) е свързана с организация на научните изследвания и технически прогрес.

Поклон пред светлата му памет!

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Платеният годишен отпуск и трудовият стаж

Отговор: Приемливо е да се има предвид общопризнатия от работодателя трудов стаж и професионален опит и посочен в индивидуалния трудов договор на работника или служителя, върху който му се начислява допълнителното трудово възнаграждение съгласно чл. 12 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ).

На практика в нашето ежедневие се борави с три основни понятия за стаж - трудов, служебен и осигурителен.

Трудовият стаж е понятие на трудовото право и е уредено в глава 17 от Кодекса на труда (КТ) и Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж.

Понятието „служебен стаж“ е въведено със Закона за държавния служител. В глава 7 „Служебна книжка и служебен стаж“ и в Наредбата за служебното положение на държавните служители са уредени въпросите, свързани с признаването на служебен стаж, изчисляването му и вписването му в служебна книжка.

Осигурителният стаж е основно понятие в осигурителното право. Основната му уредба се съдържа в чл. 9 от Кодекса за социално осигуряване, в Наредбата за пенсии и осигурителния стаж, Наредбата за общественото осигуряване на самоосигуряващите се лица, български граждани на работа в чужбина или морски лица и Наредбата за изчисляване и изплащане на парични обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване.

Всяко едно от тези понятия има свое то значение, определение и съответно приложение за признаването или непризнаването на лицата, които черпят права от съответния стаж - за възнаграждения за продължителна работа, за парични обезщетения, за пенсия, за отпуски и други предимства.

ВЪПРОС: Чрез колективното трудово договаряне на национално и на местно ниво за отрасъл „Горско стопанство“ се постига увеличаване на платения годишен отпуск в зависимост от придобития от работника или служителя трудов стаж. Въпросът ми е: Кои трудов стаж, общият или само професионалният стаж се има предвид?

Освен тези три в практиката се използват и други понятия, свързани със стажа, като „общ трудов стаж“, „трудов стаж и професионален опит“, „стаж по специалността“ и други. Те също имат свое то значение и се ползват в съответствие с изискването на нормативния акт, който е установил съответното право. НСОРЗ в сила от 01.07.2007 г. отменя действащата до 30.06.2007 г. Наредба за допълнителните и други трудови възнаграждения (НДДТВ) от 1993 година. Новата правна уредба промени основанието, на което се дължи допълнително трудово възнаграждение за придобит трудов стаж. До 30.06.2007 г. това възнаграждение се дължеше и изплащаше на основание чл. 3, ал. 1 от отменената НДДТВ за продължителна работа, или както бе прието „за прослужено време“.

А основанието, на което се дължи и изплаща допълнителното трудово възнаграждение по чл. 12, ал. 1 от НСОРЗ, е за придобит трудов стаж и професионален опит. Добавката „професионален опит“ показва, че това допълнително възнаграждение се дължи не само на трудовия стаж като време, през което е съществувало трудовото правоотношение, но и като време, през което работникът или служителят е работил по него и е придобил професионален опит - нови знания,

практически умения, сръчност и навици, в резултат на изпълнение на работата, произтичаща от трудовото му правоотношение, че е увеличил качествените характеристики на своята работна сила.

Съгласно чл. 12, ал. 4, т. 1 (НСОРЗ) при определяне размера на допълнителното трудово възнаграждение за придобит трудов стаж и професионален опит работодателят отчита и трудовия стаж на работника/служителя, придобит и в друго предприятие на същата, сходната или със същия характер работа, дължност или професия. Условията, при който се отчита сходния характер на работата, дължността и професията, се определят с браншовия колективен трудов договор или с вътрешните правила за работна заплата в предприятието.

Съгласно чл. 13, ал. 7 от БКТД за работещите в отрасъл „Горско стопанство - стопанисване за 2017-2018 г.“ определянето на продължителността на трудовия стаж и професионалния опит, за който се изплаща допълнително трудово възнаграждение, се извършва от работодателя. Въз основа на представените от работника/служителя документи работодателят преценява дали лицето е извършвало същата, сходна или със същия характер работа в друго предприятие. Този признат от работодателя трудов стаж трябва да се прилага и когато на работника/служителя се определя минималният размер на платения годишен отпуск съгласно договорено то в колективния трудов договор.

Справка : чл.12, ал. 1,4 и 5 от НСОРЗ; чл.13, ал. 7 от БКТД на работещите в отрасъл „Горско стопанство“-стопанисване 2017- 2018 г.

Николина НАНОВА
юрист при ФСОГСДП

Природните паркове в България —

На 3 декември м.г. Природният парк "Персина" - Белене, отбелая 16-ия си рожден ден, като отвори вратите на Посетителския център за всички гости, приятели и посетители. Получихме много пожелания и поздравления, както и специален поздравителен адрес от ОУ "Васил Левски" в града. Специални благодарности на децата от III "б" клас от СУ "Димчо Дебелянов" - Белене, за оригиналното пожелание.

До ежедневието и работата на експерти на Парка можеше да се докосне всеки желаещ. Рожденият си ден тази година Дирекцията на ПП "Персина" реши да отбележи малко по-нетрадиционно, като представи това, върху което работи през 2016 г., по достъпен за хората начин. Децата - членове на различни клубове по интереси към проект "Твоят час" от СУ "Димчо Дебелянов", се впуснаха в изследване на дивата природа чрез филмите и презентациите на експерти от ДПП "Персина". През целия ден на посетителите бяха представени по-интересните и обширни програми, по които се работи - за възстановяване на къдроглавия пеликан

16 години Природен парк "Персина"

на о. Персин, за опръстеняване на морски орли, за възстановяване на заливаеми гори, за възстановяване на водни растения като бяла и жълта вода роза.

Основните ни посетители - децата, влязоха в ролята на изследователи на дивата природа и пазители на застрашени видове растения и животни. Научиха историята на Парка и с каква цел е създаден.

Природният парк "Персина" е обявен със Заповед № РД- 684 от 04.12.2000 г. на министъра на околната среда и водите. Той е един от най-младите паркове в страната. Седалището на Дирекцията на парка е в гр. Белене. Разположен е в плодородната Свищовско-Беленска низина на територията на общините Никопол, Белене и Свищов и има обща площ 21 762.2 хектара. Уникален за България и е единствен по българското поречие на р. Дунав. Създаден е с цел съхранението и възстановяването на крайдунавските влажни зони и естественото състояние на многобройните острови, влизащи в границите на парка. Това са островните групи на Никопол - 4 острова, и на Белене - известният Беленски Дунавски архипелаг, който се състои от 19 острова, 5 от тях са румънски. Архипелагът е с обща дължина

15 км и широчина 6 километра. Уникалната значимост на тази островна група е причина на 24.09.2002 г. да бъде обявена за Рамсарско място, което е най-голямото по площ в България - 6898 хектара. Най-важният тип екосистеми в Парка са заливаемите крайдунавски гори и вътрешните блата. За опазването на тези хабитати са обявени редица защитени територии.

В нашата работа се стремим да покажем

колко е важно да знаем, че всеки от нас е част от природата и така, както ние не можем без нея, така и тя не може без нашето присъствие. Грижата за състоянието на видовете и екосистемите по света е изцяло човешка отговорност.

Природният парк "Персина" се готви да отбележи и Световния ден на влажните зони, който е на 2 февруари.

ДПП "Персина"

Природният парк "Беласица" - по-чист и приветлив

На 4 декември Дирекцията на Природния парк "Беласица" - с. Коларово, проведе инициатива за почистване на защитената територия. В акцията взеха участие Сдружение "заедно можем повече" и фирма "Стримона" - Петрич. Почистен бе пътят от входа на стадиона в Петрич до хижата "Беласица". Общината в града се погрижи за извозването на чувалите с отпадъци. Дирекцията на парка благодари на всички доброволци, които се включиха в почистването (снимки 1 и 2).

След една седмица - на 12 декември, ДПП "Беласица" поднови инфраструктурата, като постави нови пейки на територията на парка. Пейките са разположени по един от най-посещаваните маршрути - "Алея на здравето" над Петрич и по алеята от Младежки дом до водохващането на града (сн. 3).

ДПП "Беласица"

Тонер касети
пълнене (рециклиране) всички марки
Сервиз на лазерни принтери

БЕЗПЛАТНА ДОСТАВКА В ЦЯЛА БЪЛГАРИЯ

www.bookshop-bg.com
tel. 0878 510141

QR code

Книжарницата в Лесотехническия университет
1797 София, бул. „Климент Охридски“ №10

УСЕТЕТЕ НАСЛАДАТА
ОТ ЗИМАТА

С НАШИТЕ
ВИСОКОКАЧЕСТВЕНИ
СНЕГОРИНИ

Husqvarna®

АГРОЛАНД-БЪЛГАРИЯ АД, София 1700, ул. "8-ми декември" 13, тел. 024 666 910
info@agroland.eu
www.husqvarna.bg